

Alþingi
Erindi nr. P / 38 / 193 /
komudagur 5.5.2010

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. allsherjarnefndar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 4. maí 2010

1004028SA/GB
Málalykill: 401

**Efni: Umsögn um frv. um sameiningu Þjóðskrár og Fasteignaskrár Íslands,
508. mál**

Vísað er til tölvubréfs frá nefndasviði Alþingis, dags. 21. apríl sl., þar sem óskað er umsagnar um ofangreint frumvarp. Frumvarpið felur í sér að Þjóðskrá, sem rekin hefur verið sem sjálfstæð skrifstofa í dóms- og mannréttindaráðuneytinu, verði sameinuð Fasteignaskrá ríkisins. Gert er ráð fyrir því að sameiningin taki gildi 1. júlí 2010.

Samband íslenskra sveitarfélaga mælir með samþykkt frumvarpsins og telur að í sameiningu þessara stofnana felist mikil sóknarfæri til hagræðingar og aukinnar skilvirkni í stjórnsýslu, sem meðal annars geti nýst sveitarfélögum.

Töluvert verk er óunnið í því að nútímavæða íbúaskráningu hér á landi og ætti sú reynsla sem þegar er fyrir hendi hjá Fasteignaskrá Íslands að koma að góðu gagni við þá vinnu. Um áherslur Sambands íslenskra sveitarfélaga gagnvart íbúaskráningu vísast til meðfylgjandi bréfs sem sent var forsætisráðherra í mars 2008 en því var ekki svarað, þrátt fyrir ítrekanir.

Sambandið leggur til eina breytingu á frumvarpinu, sem er að 3. gr. þess falli brott. Sú tilhögun sem þar er lögð til er lítt rökstudd í frumvarpinu en það virðist fela í sér verulegt óhagræði að stjórn hinnar sameinuðu stofnunar fjalli aðeins um afmarkaðan hluta starfseminnar. Eins og sjá má í fylgiskjali með umsögn þessari snertir starfsemi Þjóðskrár sveitarfélögin á margvíslegan hátt. Samband íslenskra sveitarfélaga leggst því eindregið gegn því að það fyrirkomulag á hlutverki stjórnar, sem lagt er til í 3. gr. frumvarpsins, verði samþykkt óbreytt og gerir jafnframt kröfu til þess að fulltrúi þess í stjórninni komi að stefnumótun um framtíðartilhögun íbúaskráningar.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri

Fylgiskjal: Bréf sambandsins til forsætisráðherra, dags. 14. mars 2008.

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Forsætisráðherra
Geir H. Haarde
Stjórnarráðshúsinu við Lækjartorg
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 14. mars 2008

0803424SA MKH/
Tilv.: 120

Efni: Úttekt á tilhögun íbúaskráningar

Samband íslenskra sveitarfélaga fer með erindi þessu fram á það við forsætisráðherra að hann beiti sér fyrir því að úttekt verði gerð á tilhögun íbúaskráningar á Íslandi með það að markmiði að íbúaskráning verði skilvirkari og áreiðanlegri en nú er og Þjóðskrá endurspegli á hverjum tíma rétta búsetu.

Sérstaklega er óskað eftir að endurskoðunin beinist að eftirfarandi atriðum:

1. Að löggjöf varðandi málaflokkinn verði endurskoðuð;
2. að Þjóðskrá verði haldin í sívinnsluupplýsingakerfi, sem sveitarfélögin hafi beinan aðgang að;
3. að skráarhaldari Þjóðskrár beri einkum ábyrgð á gerð og rekstri upplýsingakerfa vegna skráarinnar og samræmingu á störfum skráningaraðila;
4. að sveitarfélög fái upplýsingar úr Þjóðskrá án endurgjalds;
5. að kostir rafrænnar stjórnsýslu verði nýttir auk þess sem þjónusta við almenning varðandi útgáfu vottorða o.fl. standi til boða í afgreiðslum sveitarfélaga og sýslumanna og á vefnum;
6. að könnuð verði hagkvæmni þess að sameina Þjóðskrá öðrum sambærilegum stofnunum;
7. að kannað verði hvort unnt sé að fjölga opinberum störfum á landsbyggðinni í tengslum við endurskoðunina.

Greinargerð

Í september 2005 samþykkti ríkisstjórnin að færa Þjóðskrá og almannaskráningu frá Hagstofu Íslands til dómsmálaráðuneytis og voru lög þessa efnis samþykkt í júní 2006. Var Þjóðskrá gerð að sérstakri skrifstofu í dómsmálaráðuneytinu en með aðgreindum fjárhag frá ráðuneytinu.

Engin endurskoðun fór fram á löggjöf um íbúaskráningu eða fyrirkomulagi skráningarstarfsins í tengslum við færslu skráningarinnar til dómsmálaráðuneytisins. Stærstur hluti löggjafar varðandi íbúaskráningu er gerður við allt aðrar þjóðfélagsaðstæður en nú eru hér á landi, svo sem lög um þjóðskrá og almannaskráningu nr. 54/1962, lög um lögheimili nr. 21/1990, lög um tilkynningar aðseturskipta nr. 73/1952 og lög um útgáfu og notkun nafnskírteina nr. 25/1965.

Ýmis atriði í starfsemi Þjóðskrár undanfarin ár hafa verið gagnrýnd af sveitarfélögum. Má einkum nefna að endanlegar íbúatölur fyrir árið 2006 liggja ekki enn fyrir en einnig hefur gengið erfiðlega að henda reiður á fjölda erlendra ríkisborgara sem búsettir eru hér á landi. Það skiptir sveitarfélögin verulegu máli að íbúatölur séu réttar og má nefna að endanlegar íbúatölur Þjóðskrár ber að nota sem grundvöll úthlutunar framlaga úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga. Skilvirk íbúaskráning er jafnframt mjög mikilvæg fyrir íbúa landsins þar sem réttur þeirra til opinberrar þjónustu grundvallast á lögheimilisskráningu í Þjóðskrá.

Rafrænum upplýsingum úr Þjóðskrá er eingöngu miðlað í gegnum einkaaðila sem sveitarfélög verða að kaupa upplýsingarnar frá. Spyrja má hvort sú framkvæmd sé í samræmi við 18. gr. laga um Þjóðskrá og almannaskráningu þar sem segir að Þjóðskrá skuli láta embættum og sveitarstjórnunum í té hvers konar upplýsingar um einstaklinga, sem skrár hennar og önnur gögn hafa að geyma, án endurgjalds, enda þurfi þau upplýsinganna við vegna embættisrekstrar eða hliðstæðra starfa.

Það er í verulegu ósamræmi við nútíma stjórnsýsluhætti að flest sveitarfélög þurfi að senda til Þjóðskrár allar tilkynningar um aðsetursskipti sem þeim berast og greiða síðan þriðja aðila fyrir að fá þær sömu upplýsingar til baka úr Þjóðskrá. Eðlilegt er því að kanna kosti þess að fela sveitarfélögunum eða öðrum opinberum stofnunum, einkum á landsbyggðinni, að taka við tilkynningum um aðsetursskipti og skrá þær beint í Þjóðskrá.

Komi til endurmats á hlutverki sveitarfélaga við íbúaskráningu þarf að meta þann kostnaðarauka sem af því kann að leiða og eftir atvikum hvernig sveitarfélögin fái hann bættan.

Samband Íslenskra sveitarfélaga er reiðubúið til virkrar þátttöku í því starfi sem hér er farið fram á.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Þórður Skúlason
framkvæmdastjóri

Afrit: Dómsmálaráðherra og samgönguráðherra.